

רע"פ 1342/17 - עאדל סלים ח'ורי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 1342/17

לפני:

כבוד השופט א' שהם

המבקש:

עאדל סלים ח'ורי

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, בע"פ 41991-07-16, מיום 13.12.2016, שניתן על ידי כב' השופטים: א' הלמן - סג"נ; י' שיטריט; ו-ס' דבור

בשם המבקש:

עו"ד תומר נזה

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כבוד השופטים: א' הלמן - סג"נ; י' שיטריט; ו-ס' דבור), בע"פ 41991-07-16, מיום 13.12.2016. בגדרו של פסק הדין, נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דינו של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופט א' נעמן), בת"פ 41264-11-10, מיום 15.3.2016, ועל גזר הדין, מיום 14.6.2016.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש, ונגד שלושה נאשמים נוספים, הוגש כתב אישום המייחס להם ביצוע עבירות מס. הנאשמים הנוספים אשר נמנו בכתב האישום הם: עבדאללה ח'ורי, בן דודו של המבקש (להלן: עבדאללה); חברת "ע. ח'ורי משאבי אנוש בע"מ", אשר תחום עיסוקה הוא מתן שירותי כוח אדם, שהיתה בבעלותו הבלעדית של עבדאללה, והמבקש שימש כמנהלה הפעיל (להלן: הנאשמת 1); וחברת "עאדל ח' לעבודות טייח ושיפוצים בע"מ", שעיסוקה בענף הקבלנות, והמבקש היה בעליה הרשום ומנהלה הפעיל (להלן: הנאשמת 2). כתב האישום מונה שלושה אישומים, כמפורט להלן.

האישום הראשון מייחס למבקש, לעבדאללה, ולנאשמת 1, ביצוע עבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק מע"מ) (16 עבירות); ומסירת דו"ח הכולל ידיעה כוזבת, לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מע"מ. מעובדות האישום הראשון עולה, כי בתקופה שבין ינואר 2007 למאי 2008, ניכר המבקש ועבדאללה, מס תשומות בשיעור של 1,274,707 ₪, משישה-עשר דו"חות מע"מ תקופתיים של הנאשמת 1, מבלי שהיו בידיהם מסמכים כנדרש. זאת, במטרה להגדיל את הוצאותיה של הנאשמת 1 ולהתחמק מתשלום מס. נטען בנוסף, כי המבקש ועבדאללה השמיטו מן הדו"ח התקופתי של הנאשמת 1, לחודש אפריל 2008, הכנסה בסך 200,000 ₪, אשר התקבלה בעקבות עסקה שערכה החברה עם חברת "מטאניס מיכאל חברה לבנין ועבודות אבן בע"מ", שסכום המס הנובע ממנה הוא בסך 31,000 ₪, לכל הפחות.

במסגרת האישום השני, מיוחסות למשיב ולנאשמת 2, העבירות הבאות: ניכוי מס תשומות ללא מסמך, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ (12 עבירות); ומסירת דו"ח הכולל ידיעה כוזבת, לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מע"מ (2 עבירות). מעובדות האישום השני עולה, כי בתקופה שבין דצמבר 2004 ליוני 2006, ניכר המבקש, במסגרת 12 דו"חות תקופתיים של הנאשמת 2, מס תשומות בסכום כולל של 1,079,645 ₪, מבלי שהיו בידי מסמכים כנדרש, וזאת במטרה להתחמק מתשלום מס. עוד נטען, כי המבקש השמיט מדו"חותיה התקופתיים של הנאשמת 2, לחודשים מאי ויוני 2016, הכנסה בשיעור של 228,571 ₪, אשר התקבלה במסגרת מספר עסקאות שערכה הנאשמת 2 עם לקוחות שונים, שסכום המס הנובע מהן מסתכם ב-37,714 ₪, לכל הפחות.

בגדרי האישום השלישי, יוחסה למבקש עבירה של סירוב או הימנעות ממסירת ידיעה או מסמך, לפי סעיף 117(א)(1) לחוק מע"מ, בגין הימנעותו של המבקש ממסירת מסמכי הנהלת החשבונות של הנאשמות 1 ו-2, לאחר שנתבקש לעשות כן במספר הזדמנויות.

3. ביום 15.3.2016, ניתנה הכרעת דינו של בית משפט השלום, במסגרתה הורשעו המבקש ויתר הנאשמים, בכל העבירות שיחסו להם בכתב האישום. ביום 14.6.2016, גזר בית משפט השלום את עונשם של כלל הנאשמים. בבואו לקבוע את מתחמי הענישה ההולמים, עמד בית משפט השלום על הפגיעה בערכים חברתיים, של "שוויון ונשיאה בנטל, אמון הציבור במערכת הכללית וסדרי החברה התקינים"; על חומרתן של עבירות מס, ככלל, והחומרה היתרה הנובעת לעבירה של "ניכוי מס תשומות ללא חשבוניות או כל מסמך אחר", בהיותן עבירות הדורשות יסוד נפשי מוגבר של כוונה מיוחדת להתחמק מתשלום מסים; על נסיבות ביצוע העבירות, מהן נלמד על שיטתיות ותכנון מוקדם, מצד המבקש ועבדאללה; ועל מדיניות הענישה הנוהגת, המורה כי יש לנקוט בענישה "ממשית ומרתיעה". לאור האמור, קבע בית משפט השלום, "מתחם ענישה זהה לכל אחד מהאישומים הראשון והשני", אשר נע בין 10 ל-24 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בצירוף מאסר מותנה וקנס משמעותי. בית משפט השלום קבע בנוסף, כי מתחם הענישה בגין האישום השלישי ינוע "בין מאסר מותנה ובין מספר חודשי עבודות שירות".

לצורך קביעת גזר דינו של המבקש בתוך מתחמי הענישה, התייחס בית משפט השלום לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה. צוין, בהקשר זה, כי לחובתו של המבקש 11 הרשעות קודמות בעבירות רכוש, אלימות, ועוד. יחד עם זאת, הדגיש בית משפט השלום, כי "מאז התיק שבנדון לא נפתחו כנגדו [נגד המבקש] תיקים נוספים, פליליים או כלכליים". לחובת המבקש, זקף בית משפט השלום את העובדה כי, חרף הזמן הרב שחלף מעת ביצוע העבירות, המבקש לא פעל להסרת המחל. בנוסף, ציין בית משפט השלום כי משקלו של אינטרס ההתערעה הינו "מוגבר", שעה שעסקינן בעבירות כלכליות, שהינן "קלות לביצוע וקשות לאיתור". לאחר שבית משפט השלום איזן בין מכלול השיקולים האמורים, נקבע, כי עונשו של המבקש יהיה מצוי "ברף האמצעי של כל אחד מהמתחמים". לצד זאת, קבע בית משפט

השלום, כי יש להטיל על המבקש עונש כולל בגין כל האישומים, ושלא ליצור "הפרדה מלאכותית משל היו שלושת האישומים שלושה תיקים שונים".

לאור האמור, גזר בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 22 חודשי מאסר, לריצוי בפועל; 15 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש כל עבירה מסוג פשע על חוק מע"מ, במשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר; 7 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש כל עבירה מסוג עוון לפי חוק מע"מ, במשך שנתיים מיום שחרורו מהמאסר; וקנס בסך ₪ 120,000 או 8 חודשי מאסר תמורתו.

4. המבקש והנאשמות 1 ו-2, הגישו ערעור משותף לבית המשפט המחוזי, אשר נסב הן על הכרעת דינו של בית משפט השלום, והן על גזר הדין. עבדאללה הגיש ערעור בנפרד, ושני הערעורים נדונו במאוחד. בפסק דינו, מיום 13.12.2016, דחה בית המשפט המחוזי את טענותיו של המבקש לעניין הכרעת הדין. אשר לטענות שהועלו נגד חומרת גזר הדין, הטעים בית המשפט המחוזי, כי בית משפט השלום "בחן את כל השיקולים הרלוונטיים טרם גזר את דינם של המערערים". בהתייחס למתחמי הענישה שנקבעו, עמד בית המשפט המחוזי, על חומרת העבירות בהן הורשעו המבקש ויתר הנאשמים; על נסיבות ביצוע העבירות, לרבות השיטתיות והתכנון המוקדם של המעשים; ועל "מגמת ההחמרה" הנוהגת בפסיקה, ביחס לעבירות כגון דא. עוד הוסיף בית המשפט המחוזי וציין, כי שיקול חלוף הזמן לא נעלם מעיניו של בית משפט השלום, וכי "מחדליהם של המערערים [המבקש ועבדאללה] גרמו אף הם לסחבת בתיק". לבסוף, קבע בית המשפט המחוזי, כי העונש שנגזר על המבקש, "על כל מרכיביו, אינו חורג והנו מאוזן וראוי".

הבקשה לרשות ערעור

5. בבקשת רשות הערעור שלפניי, משיג המבקש על חומרת העונש שהושת עליו, אשר לטענתו הוא "חמור כפליים ממידת אשמתו". נטען בבקשה, כי בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של המבקש על חומרת העונש, תוך שימת דגש מופרז על השיקולים הבאים: האינטרס הציבורי; שיקול ההרתעה; והעובדה שהמבקש "האריך את ניהול ההליכים בהתנהגותו". בכל הנוגע להתמשכות ההליכים, טוען המבקש, כי אין לזקוף לחובתו את העובדה שהוא עמד על זכותו וניהל את משפטו עד תומו. אשר לשיקול ההרתעה, נטען כי במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ניתן משקל הבכורה לעיקרון ההלימה, ובכך נסוג הדין "מהגישות ההיסטוריות", אשר התייחסו לשיקול ההרתעה כ"הצדקה להחמרה בענישה". בנוסף, תהה המבקש האם אמנם האינטרס הציבורי מחייב את שליחתו "למאסר ממושך", ואת הרחקתו "מהציבור הנורמטיבי אל העולם העברייני דווקא", על בזבז כספי הציבור הכרוך במאסרו של המבקש. עוד נטען, כי בעניינו של המבקש מתקיימות נסיבות אישיות מיוחדות, שאינן קשורות בביצוע העבירה, המצדיקות הקלה בעונשו. כך, נטען כי המבקש אינו בקו הבריאות, באשר הוא סובל משיעול מתמשך, קושי בנשימה, ו"כאבים שונים בכל חלקי הגוף", שבגינם קיים "סיכוי ניכר שהמבקש יופנה לניתוחים רלוונטיים", ועולה חשש כי המאסר יזיק למצבו הבריאותי. נטען בנוסף, כי "המבקש נעדר עבר פלילי הקשור בעבירות מס"; כי עסקין "בעבירות ישנות"; וכי למבקש ולבני משפחתו נגרמו נזקים, בעקבות "ההליך הפלילי הדורסני" שננקט נגדו. לאור האמור, התבקש בית משפט זה לקבל את הבקשה לרשות ערעור, לדון בערעור לגופו, ולהקל בעונשו של המבקש.

דין והכרעה

6. הלכה היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם עולה שאלה משפטית כבדת עמוד 3

משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או במקרים בהם מתעורר חשש מהותי מפני עיוות דין או אי-צדק שנגרם למבקש (רע"פ 9171/16 כלבונה נ' מדינת ישראל (5.1.2017); רע"פ 1940/16 פולק נ' מדינת ישראל (14.3.2016); רע"פ 8366/15 חמוד נ' מדינת ישראל (10.12.2015)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, נחה דעתי כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות. עוד אציין, כי הבקשה שלפניי נסובה על חומרת העונש שהושת על המבקש, וכבר נפסק, לא אחת, כי בקשות מסוג זה אינן מצדיקות, ככלל, מתן רשות ערעור, להוציא מקרים חריגים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת והמקובלת בעבירות דומות (רע"פ 10116/16 דסוקי נ' מדינת ישראל (24.1.2017); רע"פ 4512/15 הרוש נ' מדינת ישראל (6.7.2015); רע"פ 4265/15 דדון נ' מדינת ישראל (22.6.2015)). בענייננו, ניכר כי עונשו של המבקש אינו סוטה מרמת הענישה המקובלת בעבירות מסוג זה. די בטעמים אלו, כדי לדחות את הבקשה.

7. בבחינת למעלה מן הצורך, אציין כי דין הבקשה להידחות אף לגופו של עניין. ראשית, אין ממש בטענתו של המבקש לפיה שיקול חלוף הזמן נזקף לחובתו בפסק דינו של בית המשפט המחוזי. עיון בפסק הדין מלמד, כי התייחסותו של בית המשפט המחוזי לשיקול זה באה במענה לטענת ההגנה, לפיה לא ניתן משקל מספיק לקולה, לשיקול חלוף הזמן, בגזר דינו של בית משפט השלום. סבורני, כי צדק בית המשפט המחוזי, בציינו את המגמה הנוהגת בפסיקה, לפיה יש להחמיר בעונשם של המעורבים בעבירות מהסוג בו עסקינן, ובהקשר זה, לא מצאתי כל פגם באזכורו של בית המשפט המחוזי את שיקול ההרתעה. בסופו של יום, שוכנעתי כי הערכאות הקודמות נתנו משקל ראוי לכלל השיקולים הרלוונטיים במסגרת קביעת עונשו של המבקש, בין אם לקולה ובין אם לחומרה, ולטעמי העונש שהוטל על המבקש, הינו ראוי ומאוזן.

אשר לחששו של המבקש כי מאסרו יוביל להחמרה במצבו הרפואי, אציין כי חזקה על שלטונות שירות בתי הסוהר כי יעניקו למבקש טיפול הולם ויתנו מענה לצרכיו הרפואיים, ככל שיידרש.

8. על יסוד האמור, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, י"ז בשבט התשע"ז (13.2.2017).

ש ו פ ט